

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST, KULTURO IN ŠPORT

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

DOMIŠLJIJSKA RABA JEZIKA IN IGRA VLOG PRI SPODBUJANJU ZGODNJE PISMENOSTI V VRTCU

Bojana Rudl, dipl. vzgojiteljica, VRTEC PRI OŠ SEČOVLJE

I. NAMEN

A. UPOŠTEVATI POMEMBNE DEJAVNIKE UČENJA V VRTCU

1. **poznavanje teorije in prakse o tem, kako se otrok uči** (korak za korakom, znane izkušnje in znanja povezuje z novimi in jih nadgrajuje, uči se spontano – ves čas in skozi vse dejavnosti ter na vseh področjih kurikula ...)
2. **vloga odraslega + otrokova participacija**
3. **spodbudno učno okolje (razni viri informacij, kvalitetne slikanice ...)**
4. **strategije:** simbolna igra, domišljajske in druge dejavnosti, pogovor, igra z lutko ...
5. **skrb za kakovostno komunikacijo** (neverbalna/ nejezikovna in verbalna/ jezikovna)
6. **prepletanje jezikovnih /komunikacijskih dejavnosti:**
poslušanje - govorjenje - „branje“ - „pisanje“

B. SPODBUJATI JEZIKOVNE ZMOŽNOSTI OTROK OB SLIKANICI IN Z IGRO VLOG

- Simbolna igra vlog in dramsko poustvarjanje:
 - pomembna strategija učenja pri predšolskih otrocih
 - spodbuja govorni razvoj, ustvarjalnost in domišljijo
 - omogoča aktivno sodelovanje med otroki (verbalna komunikacija)
 - omogoča vživljanje otrok v druge (= pravljичne) osebe
 - vloga vzgojitelja: izbira kakovostnih pravljic in slikanic, primerno posredovanje pravljic – omogočiti otroku celostno doživetje in možnost izražanja in pripovedovanja

II. PREDSTAVITEV DEJAVNOSTI OB PRAVLJICI

»NAHRBTNIK« (Anja Štefan, Kotiček na koncu sveta, MK 2008)

I. IZHODIŠČE/ PROBLEM:

*Miška je šla, da si kupi nov nahrbtnik.
A to ni bilo lahko.*

*„Če kupim zelenega,” si je rekla, „potem ga
izgubim v travi ...*

*„Če kupim rumenega, ga izgubim v
trobenticah ...“*

(predstavitev nadaljevanja zgodbe)

CILJ: otrok se s književno osebo/njenim problemom identificira ter
doživlja književno dogajanje ... (situacija: veselje in skrb otroka pred vstopom v šolo)

CILJI

- Otrok v vsakdanji komunikaciji posluša jezik in je vključen v komunikacijske procese z otroki in odraslimi (neverbalna komunikacija, kultura komunikacije, stil komunikacije, vpljudnost ...).
- Ob poslušanju in pripovedovanju pravljic ter drugih literarnih del razvija zmožnost domišljajske rabe jezika; spoznava moralno-etične dimenzije besedila; s književno osebo se identificira ter doživlja književno dogajanje.
- Otrok razvija predbralne in predpisalne sposobnosti in spretnosti.
- Otrok razvija sposobnost domišljajskega sooblikovanja in doživljanja literarnega sveta (predvsem podobo književne osebe in dogajalnega prostora).
- Otrok se uči samostojno pripovedovati.
- Otrok se ustvarjalno izraža v jeziku in z drugimi načini izražanja (likovno, plesno, glasbeno).

II. DRAMATIZACIJA Z LUTKAMI - SPREMLJANJE UPRIZORITVE PRAVLJICE

CILJI: Otrok ob poslušanju in pripovedovanju pravljice
-doživlja književno dogajanje ... - identificira se s književno osebo
- razvija zmožnost domišljajske rabe jezika; - spoznava moralno-etične dimenzije besedila ...

Uporaba lutk omogoča način simbolne igre.
Zgled odraslega bo otrok kasneje posnemal v svoji igri
z lutkami ...

CILJI: Otrok ob poslušanju in pravljice razvija zmožnost domišljajske rabe jezika;
identificira se s književno osebo ter doživlja književno dogajanje ...

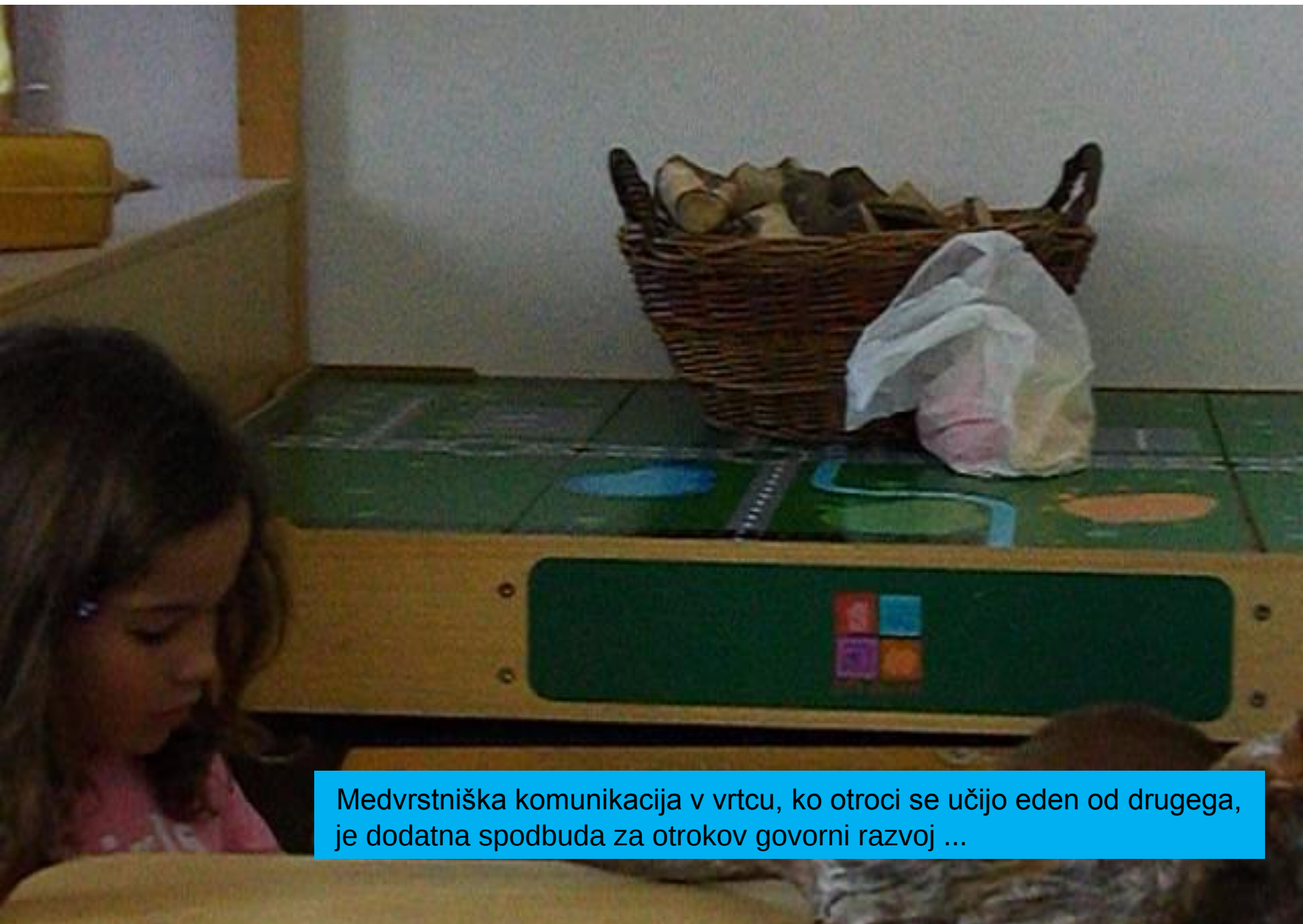
III.

OTROK
PRIPOVEDUJE
(OBNAVLJA)
PRAVLJICO
S POMOČJO LUTKE

CILJI

- Otrok se uči poslušati vrstnike in samostojno pripovedovati.
- Ob tem razvija zmožnost poslušanja in pripovedovanja ter domišljajske rabe jezika ...

Medvrstniška komunikacija v vrtcu, ko otroci se učijo eden od drugega, je dodatna spodbuda za otrokov govorni razvoj ...

IV. IGRA VLOG – DRAMATIZACIJA

- Otroci se igrajo z lutkami.
- Sodelujejo pri pripravi lastnega lutkovnega gledališča.
- Dogovarjajo se o izvedbi lutkovne igrice.
- Lutkovna igra v izvedbi otrok.

CILJI: Otrok v vsakdanji komunikaciji posluša jezik in je vključen v komunikacijske procese z otroki in odraslimi (neverbalna komunikacija, kultura komunikacije, stil komunikacije, vljudnost ...).

V. VEČKRATNO BRANJE IN PRIPOVEDOVANJE PRAVLJICE OB SLIKANICI (skupna dejavnost in dejavnost otrok)

VI. NADALJEVANJE ZGODBE

- MATIJA: Miška je šla domov, je pojedla večerjo, objela svojega peluška, obesila nahrbtnik na obešalnik in šla spat.*
- NIK: Miška je šla domov in dala sušit nahrbtnik.*
- ALEX: Je šla domov, si je umila zobe in šla spat.*
- ŽIGA: Je šla čez most, varno šla domov, dala nahrbtnik na obešalnik in potem je šla počivat.*
- GAJA: Je padel nahrbtnik v vodo in je šla barva dol. Doma je vidla, da je brez barve nahrbtnik. Je še enkrat narisala enako. Nesla ga je ven, da se posuši. Si umila zobe, šla spat in drugi dan šla z njim v šolo.*

VII. SODELOVANJE S STARŠI

Nadaljuj pravljico:

Ko je miška prečkala mostiček,
je odšla do pekarnice po kruhek.
Nato je odšla v gozd nabirati šparge,
saj je zvečer naredila večerjo za
vse njene prijateljice.
Po večerji si je miška pokrtačila zobke,
pospravila novi nahrbtnik ter odšla v
posteljo.

Naslednji dan se je miška odpravila v šolo.

Miška se je veselo naspotila domov in na poti srečala
žabico. Miška ji je takoj povedala, da ima nov nahrbtnik.
Žabica pa ji pogledala in rekla, da tako lepa se ni videla.
Miška je vesela šla naprej in srečala zajčka. Tudi njemu
ji povedala, da ima nov nahrbtnik. Zajček je vprašal, če ga
lahko vidi. Ko mu pa je pokazala, je rekel: „O, kako je lep!“
Miška je nato šla domov in si razelila nahrbtnik. Na list
je navijala rožico in nov nahrbtnik in mislila z žblyčkomo
obesila na tablico zraven postelje.

Nato je nekdo potrval na vrata miškinega doma.
Pred vrati sta stala žabica in zajček. Miški sta pokazala,
da imata tudi onadva nove nahrbtnika, nato pa so se
šli skupaj igrati.

* Pravljico si je izmislil Tilen sam v celoti.

Doma skupaj berejo pravljico, otrok si zamisli in pove nadaljevanje, starši ga zapišejo ...

VIII. RISANJE S SUHIMI BARVICAMI

IX. RISANJE IN USTVARJANJE LASTNE TORBICE

Cilji:

- Otrok razvija sposobnost domišljijskega sooblikovanja in doživljanja literarnega sveta (predvsem podobo književne osebe in dogajalnega prostora).
- Ustvarjalno se izraža v jeziku in z drugimi načini izražanja: likovno, plesno, glasbeno ...
- Otrok razvija predbralne in predpisalne sposobnosti in spretnosti ...

III/a. REFLEKSIJA

kaj smo dosegli

kaj je bilo otrokom všeč

trajanje dejavnosti

“tako,” je rekla, “Zdaj ga ne izgubim nikjer več. Zdaj je zares moj.”
In je veselo stekla čez mostiček.

X. ZAKLJUČNA DEJAVNOST: tako kot miška iz pravljice si je vsak otrok naredil svojo najlepšo torbico in tako smo se skupaj z bodočimi prvošolčki iz naše skupine in njihovimi torbicami odpravili NA OBISK NJIHOVE BODOČE ŠOLE ...

III/b SKLEP: KAJ DOSEGAMO S PRAVLJICO V VRTCU

1. **PRAVLJICE OTROCI POSLUŠAJO/GLEDAJO IN JIH DOŽIVLJAJO.**
2. **SAMI PRIPOVEDUJEJO, DOMIŠLJIJSKO POUSTVARJAJO IN SE IZRAŽAJO NA RAZNE NAČINE:**
 - PRIPOVEDOVANJE/OBNAVLJANJE ZGODBE, ILUSTRIRANJE ZGODBE, NADALJEVANJE ZGODBE ...
 - IGRA VLOG, IGRA Z LUTKO,
 - SPOZNAVANJE SIMBOLNEGA IZRAŽANJA - IZDELAVA SVOJE SLIKANICE,
 - DRSEČE USVAJANJE PISNEGA JEZIKOVNEGA SISTEMA ...

3. **NEPOGREŠLJIVO JE PREPLETANJE**

**JEZIKOVNIH DEJAVNOSTI IN
DRUGIH NAČINOV IZRAŽANJA ...**

4. **VZGOJITELJ IZHAJA IZ OTROK**

IN JIH VODI K CILJEM ...

5. OB PRAVLJICI IN OB POBUDAH OTROK SPODBUJAMO:

- jezikovne/govorne zmožnosti (poslušanje, razumevanje, pripovedovanje, besedišče ...)
 - vedoželjnost in ustvarjalnost otrok,
- razvijamo čustveni in zmožnost sodelovanja z drugimi,
 - pripravljenost za reševanje problemov,
- občutljivost za etična in estetska sporočila umetnosti,
- otroci gradijo odnos do branja in pisanja ter do kulture in učenja nasploh ...

>VSE TO JE PODLAGA ZA KASNEJŠE BRALNE ZMOŽNOSTI OTROK.